

การประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย 2 จังหวัดเลย

Lunch Program Evaluation in Khok Khamin Educational Quality Development
School Group under Loei Primary Educational Service Area Office 2, Loei Provice

นิรมล ละโรงสูง
นักศึกษาศาขการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
จักรกฤษณ์ โปตาพล
อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย 2 จังหวัดเลยในด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติตามการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย 2 จังหวัดเลย จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้บริหาร ประสบการณ์ในตำแหน่งของผู้บริหาร ที่แตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย 2 จังหวัดเลย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหาร และครูจำนวน 81 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่แบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า (t-test)และทดสอบค่าแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ผลวิจัยพบว่า

1.) การประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย 2 จังหวัดเลย แบบซิโปโมเดล (CIIP Model) 4 ด้าน ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีการปฏิบัติ

และความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ส่วนด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับ ปัญหา พบว่า บุคลากรไม่เพียงพอ งบประมาณไม่เพียงพอ สถานที่คับแคบ ไม่สะอาด ภาชนะไม่สะอาด ชำรุด และไม่เพียงพอ มีการประชาสัมพันธ์โครงการน้อย

2) ปฏิบัติตามการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา โคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย 2 จังหวัดเลย จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้บริหาร ประสบการณ์ในตำแหน่งของผู้บริหาร ที่แตกต่างกันมีผลการปฏิบัติตามโครงการอาหารกลางวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขโครงการอาหารกลางวัน คือ บุคลากรควรได้รับการอบรมเพิ่มเติมความรู้ และของงบประมาณจัดสร้างอาคารโรงอาหาร รวมทั้งประชาสัมพันธ์โครงการ โดยเชิญชวนผู้ปกครอง ชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการ หรือสนับสนุนปัจจัยด้านอื่นๆ จะส่งผลให้โครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: 1. การประเมินโครงการ 2. โครงการอาหารกลางวัน 3. โรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น

ABSTRACT

The objectives of the study were (1) to evaluate lunch programs in Khok Khamin Educational Quality Development School Group under Loei Primary Educational Service Area Office 2, Loei Province, in terms of context, input, process and product, (2) to compare the results of lunch program evaluation in in Khok Khamin Educational Quality Development School Group under Loei Primary Educational Service Area Office 2, Loei Province, classified by school size, the executive's educational level, the executive's experience, and (3) to study recommendations on lunch program evaluation in Khok Khamin Educational Quality Development School Group under Loei Primary Educational Service Area Office 2, Loei province. The population of the study was a total of 81 executives

and teachers. The instruments used for data collection were comprised of open-ended and closed-ended questionnaires. The statistics used for data analysis were comprised of frequency distribution, arithmetic mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA). In case paired differences were found at a statistically significant level of 0.05, Scheffé's method was utilized.

The findings of the study were as follows:

1.) Lunch program evaluation in Khok Khamin Educational Quality Development School Group under Loei Primary Educational Service Area Office 2, Loei province, was conducted through the CIPP Model, comprised of context, input, process and product. Three aspects of the program were appropriately performed at a high level except the input at a moderate level. The problems of the program were insufficient personnel, insufficient budgets, unclean and confined space, damaged containers, unclean and insufficient, and unsatisfactory publication of the program.

2.) The comparison of lunch program evaluation in Khok Khamin Educational Quality Development School Group, classified by school size, the executive's educational level and the executive's experience, was found to be different at a statistically significant level of 0.05.

3.) The recommendations on problem-solving of those lunch programs were that the program's personnel should be trained more, the country's budgets should be proposed for the school's canteen construction, and the lunch program should be increasingly publicized by inviting the student's parents and communities to participate in the program as its committee or to support the program with other factors. Such activities would efficiently enhance the lunch programs in Khok Khamin Educational Quality Development School Group under Loei Primary Educational Service Area Office 2, Loei province.

Keywords : 1. Program Evaluation 2. Lunch Program 3. Khok Khamin Educational Quality Development School Group

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีสุขภาพดีย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆอย่าง เช่นการดื่มน้ำสะอาด การได้รับอากาศบริสุทธิ์ การอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีสารอาหารครบถ้วน มีปริมาณที่พอเหมาะ อาหารเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดสำหรับชีวิตของเรา การบริโภคอาหารที่ถูกหลักโภชนาการจะช่วยให้ร่างกายเติบโตแข็งแรง โครงสร้างได้สัดส่วน มีความต้านทานโรคสูงและมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การขาดสารอาหารจะมีผลกระทบต่อทุกส่วนของร่างกาย เช่นทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย น้ำหนักลดลง ไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร ขาดภูมิคุ้มกันโรคซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ร่างกายไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ทำให้มีชีวิตอยู่อย่างทุกข์ทรมาน เป็นผลเสียต่อตนเอง ครอบครัว อันเป็นผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530, หน้า 51) วัยเด็กเป็นวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตร่างกายต้องการอาหารไปเสริมสร้างการทำงานของอวัยวะต่างๆ โดยเฉพาะการเจริญเติบโตของสมอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เล็งเห็น (2530, หน้า 9) ได้เล็งเห็นปัญหาและผลเสีย ที่เกิดจากการขาดแคลนอาหารในวัยเรียน จึงได้มีมติให้มีการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2527 โดยมีเป้าหมายให้โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนจัดโครงการอาหารกลางวันอย่างครบถ้วน ก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2530 ภายใต้คำขวัญ “ฉลอง 60 พรรษามหาราชชาติ เด็กประถมศึกษาไม่หิวโหย” และในปีงบประมาณ 2530 ได้จัดงบประมาณเพื่อดำเนินการโครงการอาหารกลางวัน โดยจัดให้โรงเรียนที่ยังไม่ได้ดำเนินงานครบทุกโรงเรียนและในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มุ่งเน้นเป้าหมายด้านคุณภาพ ในการจัดอาหารกลางวันเป็นสำคัญกล่าวคือ มุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกวัน และได้รับคุณค่า อาหารครบทุกหมู่ ลดปริมาณการขาดสารอาหารในนักเรียนร้อยละ 100 และจัดกิจกรรมโครงการในรูปกระบวนการเรียนการสอน ในปี 2542

ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 ในเขตบริการแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่ผู้ปกครองของนักเรียนมีฐานะยากจน ทุกโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้นได้จัดทำโครงการอาหารกลางวันมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 เพื่อสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของโรงเรียน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการ สะอาด ปลอดภัย และรับประทานอิ่มทุกมื้อ นอกจากนี้ยังได้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารเช้า และเพื่อสนองนโยบายกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น ให้ทุกโรงเรียนในกลุ่มเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมร่วมดังนี้ มีการแบ่งกลุ่มรับผิดชอบตามวัน คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์เวียนให้ครบระดับชั้นตามความเหมาะสมแต่ละโรงเรียน ทำความสะอาดพื้น จัดเตรียมโต๊ะ เก้าอี้ และ แบ่งกลุ่มรับประทานอาหารเช้า โดยให้หนึ่งรับประทานอาหารเช้าพร้อมกันหลังรับประทานอาหารเช้าเสร็จนักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันเก็บรวมภาชนะนำไปทำความสะอาดพร้อมจัดโต๊ะเก้าอี้ให้เรียบร้อย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาเป็นข้าราชการครู ในตำแหน่งครู โรงเรียนบ้านโคกสว่างป่าไม้งาม มีหน้าช่วยรับผิดชอบในโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน จึงได้มีแนวคิดที่จะประเมินโครงการอาหารกลางวันในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น ปีการศึกษา 2555 นี้ อย่างเป็นระบบ เพื่อค้นหาสาเหตุ ที่เกี่ยวข้อง กับปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขและวางแผนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในปีต่อไป อันจะส่งผลต่อการพัฒนาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น ซึ่งจะเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และ ประสพการณ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหารที่ต่างกัน

3. สมมุติฐานการวิจัย

1. โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย ทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตแตกต่างกัน

2. ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารที่ต่างกันมีผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย ทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตแตกต่างกัน

4. ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น โดยใช้การประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam โดยจะประเมินครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ประเมินสภาพแวดล้อม (Context) ประเมินปัจจัย (Input) การประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process) การประเมินผลผลิต (Product) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหาร และครูจำนวน 81 คนศึกษาในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย

5. วิธีดำเนินการวิจัย /ระเบียบวิธีวิจัย/ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณที่มุ่งศึกษาความสอดคล้องกับองค์ความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและผลการวิจัยเชิงประจักษ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาผู้บริหาร และครูจำนวน 81 คนศึกษาในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม(questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีด้วยกัน 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นการ

ประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า(rating scale) 5 ระดับ โดยสร้างเครื่องมืออาศัยจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ทั้งส่วนที่เป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎีมีการหาคุณภาพของเครื่องมือตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 คนและตรวจสอบความเที่ยง(reliability) ด้วยการทดสอบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมายจำนวน 30 กลุ่มตัวอย่าง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows เพื่อหาค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากคำถามปลายเปิดผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) เพื่อตอบคำถามจากวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ข้อ2)วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้บริหาร ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทำการทดสอบโดยวิธีการของเชฟเฟ้(Scheffe) และข้อ 3)การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

8. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยดังนี้

1. การประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น จังหวัดเลย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินโครงการอาหารกลางวัน

ข้อ	ประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านสภาพแวดล้อม	4.56	0.32	มากที่สุด
2	ด้านปัจจัยนำเข้า	3.66	0.31	มาก
3	ด้านกระบวนการ	4.06	0.14	มาก
4	ด้านผลผลิต	4.78	0.10	มากที่สุด
รวม		4.26	0.22	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น จังหวัดเลย เห็นว่าการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น จังหวัดเลย โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านผลผลิต รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการ

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น จังหวัดเลย จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.80	2	0.40	78.81	.00**
ภายในกลุ่ม	0.40	78	0.01		
รวม	1.20	80	-		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย โดยรวม

จำแนกตามขนาดโรงเรียนมีผลการประเมิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตาราง 3 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของการประเมินโครงการอาหารกลางวัน

ขนาดโรงเรียน	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.23$)	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.21$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.46$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.23$)	-	0.01	0.24**
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.21$)			0.25**
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.46$)		-	-

จากตารางที่ 3 พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีผลการประเมินโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย โดยรวม แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่าง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งของผู้บริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.66	2	0.08	6.23	.003*
ภายในกลุ่ม	1.04	78	0.01		
รวม	1.20	80	-		

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย แตกต่างกัน โดยทำการอธิบายด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) ดังนำเสนอในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งของผู้บริหาร ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

ขนาดโรงเรียน	5 ปีลงมา ($\bar{X} = 4.23$)	6-10 ปี ($\bar{X} = 4.19$)	11 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.30$)
5 ปีลงมา ($\bar{X} = 4.23$)	-	0.03	0.07
6-10 ปี ($\bar{X} = 4.19$)		-	0.11*
11 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.30$)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ประสบการณ์ในตำแหน่งของผู้บริหาร มีผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย โดยรวมที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 6-10 ปี แตกต่างกันจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 11 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

9. อภิปรายผล

1. โครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย มีผลการปฏิบัติอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณา

รายด้านพบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย ประสบผลสำเร็จ ในการประเมินด้านนี้มีประเด็นที่น่าสนใจคือ มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการอาหารกลางวันชัดเจน เพื่อช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน ขาดสารอาหาร หรือเด็กที่มีฐานะยากจน ได้รับอาหารเหมาะสมทั่วถึงครบทุกคน สอดคล้องกับ **พาณี จินดาวงศ์ (2541)** กล่าวว่าด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างชัดเจนมากที่สุด และสอดคล้องกับ**สปีพงษ์ แสนยาเกียรติคุณ (2548)** กล่าวว่าดำเนินโครงการอาหารกลางวัน เป็นการดำเนินโครงการในรูปของคณะกรรมการ โดยมีครูเวรเป็นคณะกรรมการร่วมกับนักเรียนและชุมชน อย่างไรก็ตามในแง่ของการมีส่วนร่วม จึงเป็นข้อคิดเพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

2. จากสมมติฐานการศึกษาว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีผลการปฏิบัติตามการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย ที่มีขนาดต่างกันมีผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย โดยรวม แตกต่าง และรายด้าน ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมไม่แตกต่าง ส่วนด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตแตกต่างกัน ผลการวิจัยโดยรวมแล้ว เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า โรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จังหวัดเลย ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีผลการปฏิบัติในการดำเนินโครงการอาหารกลางวันต่างกัน เพราะปัจจัยในการดำเนินงาน และโครงสร้างของขนาดสถานศึกษาต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อุทัย บุญประเสริฐ (2546)** กล่าวว่าในด้านการสร้างรูปแบบขององค์กรงานวิจัยนี้ได้เสนอรูปแบบการจัดโครงสร้างที่แตกต่างกันหลายรูปแบบ เพื่อให้พิจารณาเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงขนาดของสถานศึกษา สำหรับทั้งระบบบริหารจัดการที่เป็นสถานศึกษาแบบเดี่ยวๆ สมบูรณ์ในตนเองและสถานศึกษาแบบเครือข่าย โดยสำคัญที่ขนาดของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จิราภรณ์ จันทร์สุพัฒน์** กล่าวว่าในขนาด (Size) ขององค์กรมีสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยด้านขององค์กร

3. จากสมมติฐานการศึกษาว่า ระดับการศึกษาของผู้บริหารต่างกันมีผลการปฏิบัติตาม การประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2 จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ระดับ การศึกษาของผู้บริหารต่างกันมีผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนกลุ่มพัฒนา คุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2 จังหวัดเลย โดยรวมแตกต่างกัน และรายด้านดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมไม่แตกต่าง ส่วนด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต แตกต่างกัน ผลการวิจัยโดยรวมแล้ว เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า โรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลอย เขต 2 จังหวัดเลย ระดับการศึกษาของผู้บริหารแตกต่างกัน มีผลการปฏิบัติใน การดำเนินโครงการอาหารกลางวันต่างกันเพราะ สอดคล้องกับสอดคล้องกับ **กฤษมา จ้อยช้าง เนียม** (2547, หน้า 166) ที่พบว่า พนักงานสำนักงานใหญ่ บมจ. ธนาคารกสิกรไทย ที่มีระดับ การศึกษาต่างกันมีแรงจูงใจในการ ทำงานไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ **พนมพร แสนมีมา** (2547) ที่พบว่าระดับศึกษาไม่มีผลต่อ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการสำนักงานเกษตร อำเภอลอง จังหวัดอุบลราชธานี

10 ข้อเสนอแนะ

1) ด้านสภาพแวดล้อม

1.1 ควรนำข้อมูลจากการศึกษามาประมวลผล ปรับแผนยุทธวิธีเพื่อให้โครงการ ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเร่งประชาสัมพันธ์โครงการ สร้างความเข้าใจในด้านวัตถุประสงค์ และ นโยบายของโครงการให้ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ในแต่ละปีการศึกษา ด้วยการชี้แจง แจก เอกสารเผยแพร่ ตามโอกาสอันเหมาะสม

1.2 ควรประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนตลอดจน อุปสรรค และปัญหาต่างๆ ให้ชุมชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ขณะเดียวกันควรเปิดโอกาสให้ ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการอาหารกลางวันด้วย เช่น ให้กรรมการที่ ปรีक्षाโครงการอาหารกลางวันร่วมกับครู และนักเรียน ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนได้เห็นความสำคัญ และประโยชน์ในการจัดอาหารกลางวัน และมองเห็นกระบวนการทำงานโครงการตามโครงการ อาหารอย่างชัดเจน ในส่วนของนักเรียนควรให้ข้อมูล เปรียบเทียบให้เห็นผลดี ในการรับประทาน

อาหารกลางวันตามโครงการ โดยเน้นเรื่องคุณภาพอาหารทางโภชนาการ การประหยัด ความสะดวกสบาย ตลอดจนระเบียบวินัยและมารยาทในการรับประทานอาหาร

2) ด้านปัจจัยนำเข้า

2.1 โรงเรียนควรหาวิธีการจัดหางบประมาณจัดสร้างโรงอาหารโรงครัวให้เป็นสัดส่วนเหมาะสม สะอาด ปลอดภัยจากฝุ่นละอองและมลพิษ

2.2 ครูเวรควรตรวจสอบคุณภาพอาหารก่อนนำมาให้นักเรียนบริโภค เช่น นมพลาสติก เจอร์รี่ที่อาจจะหมดอายุ หรือเน่าเสียอันเนื่องจากการเก็บรักษาไม่ดีพอ จะเป็นผลดีแก่ผู้บริโภค

2.3 ควรให้นักเรียนรู้จักราคาอาหาร จะได้รู้จักประหยัด และลดความสูญเสียอันเกิดจากการรับประทานอาหารเหลือ จะทำให้นักเรียนตระหนักในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด

2.4 ควรดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน โดยเน้นให้บริการ การรักษาความสะอาด กริยามารยาท จะก่อให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร

เอกสารอ้างอิง

กุสุมา จ้อยช่างเนียม. (2547). แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานสำนักงานใหญ่ บมจ.ธนาคารกสิกรไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พนมพร แสนมีมา. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเกษตรอำเภอ จังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พาณี จินดาวงศ์. (2541). การประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 2 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สีบพงษ์ แสนยาเกียรติคุณ. (2548). สภาพการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตชุมชนชาวไทยภูเขาในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2530). คู่มือการบริหารโครงการอาหาร
กลางวัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.